

Vit kunnu hjálpa

- Vit í fakfeløgnum meta, at við okkara meðávirkan kunnu vit vera við til at bota um støðuna, segði Óli Jacobsen, formaður í Føroya Fiskimannafelag í røðu síni. Hann legði fram fleiri uppskot til at bota um støðuna og sparkaði so bóltin til politisku myndugleikarnar

Tað sum ger verandi kreppu í føroyska samfelagnum so veruliga og álvarsama er, at politisku myndugleikarnir tykjast ikki hava nakra sum helst ætlan um, hvussu vit skulu sleppa burtur úr støðuni, sum samfelagið er komið í. Tað er neyvan ivi um, at høvudsorsøkin til støðuna er gongdin hjá vinnulívum, har arbeiðspláss fara burtur av nærum dagliga. Armóðin verður undirstrikað av øllum teimum góðu og nútíðans skipunum, sum fara, uttan at nakað verður gjørt fyri at varðveita tey í landinum, elva til spekulátión. Men her má samgongan eftirliva sítt eigna samgonguskjal um at varðveita tey nýggju skipini í landinum. Hvussu lítlan dent landsstýrið leggur á at varðveita og at fáa nýggj arbeiðspláss, sæst eisini av tí veruleika, at landsstýrið ímeira ella minni týðningarleysum avtalum við onnur lond beinleiðis avmarkar okkara møguleikar at fáa til vega nýggj produktiv arbeiðspláss. Hóas hetta er eingin ivi um, at tað sum er av avgerandi týðningi í dag er at fáa í lag eina endurreisn av vinnulívum, soleiðis at vit kunnu fáa produktiv arbeiðspláss, sum kunnu vera við at varðveita øll ini í samfelagnum.

Og her skal sigast, at vit hava ein plan ella ætlan um, hvussu skjótt til kann verða settur á fyrr. Nakað av hesum hevur verið frammi fyrr, uttan at myndugleikarnir hava lást út ein vón. Men hesum kunnu teir ikki sleppa við longur. Vit fara at loysa okkum at krevja at landsins vinnu- og fakfeløg verða tikin í álvara, tá hesi koma við sínum tilmælum, og myndugleikarnir annars ikki hava frægari loysnir. Og tað hava teir so ikki havt higartil.

Mugu endurreisa vinnulívið

Fyrst er neyðugt við nýggjum generellem karmum fyri eina endurreisn av vinnulívum. Og her kann verða víst til fylgjandi uppskot:

1. Uppskotið frá Arbeiðsgevarafelagnum um at partapeningur í vinnuskapandi fyrirtøkum skal kunna dragast frá í skatti. Hetta er eitt uppskot, sum fakfeløgin kunnu taka nðir við út frá tí sjónarmiði, at finst einki betri uppskot um at fáa hjólini í gongd aftur, so

vilja vit royna hetta. Hetta hugskot er annars eitt av tiltøkum, sum Bill Clinton ætlar at nýta fyri at fáa gongd aftur á búskapin í USA. Ført hevur verið fram ímóti hesum uppskoti, at tað fer at elva til spekulátión. Men her mugu vit siga, at vit heldur vilja spekulera okkum úr kreppuni enn at einki hendir.

2. Víst verður eisini til tilmælið frá fakfeløgnum um, at bundna uppsparingin kann verða nýtt til vinnuskapandi tiltøk. Hetta undi verðið gjørt við, at løntakarnir lótu teirra bundnu uppsparing fara í ein grunn, sum kundi verðið nýttur til hetta endamálið, t.d. við lánveiting. Tey, sum skulu hava avgerðarrættin á hesum grunni, skulu sjálvsagt vera tey, sum eiga peningin.

Við hesum báðum uppskotum fær hvør einstakur borgari betri møguleikar fyri sjálvur at medvirka til neyðugu endurreisnina av vinnulívum, og skuldi hetta sett samfelagið í eina heilt aðra støðu, enn um politisku myndugleikarnir vóru einsamallir um uppgávuna.

3. Neyðugt er at lofta einum og hvørjum hugskoti, sum lutvist kann økja um møguleikarnar hjá vinnuni at menna seg, og sum kann lætta um hjá fólki í verandi støðuni. Tí eigur tilboðið frá peningastovnum um at lækka rentuna verða tikið í álvara, soleiðis at henda rentulækking kann gerast veruleiki. Heldur tað enn at politikarnir sleppa undan at slakta onkra heilaga kúgv.

Bjargingamevnd

Tað er einki at ivast í, at tað eru nógv, sum hava ugskot um, hvussu vit skul loysa hesa kreppu, og tí hava vit í veruleikanum brúk fyri eini «fylking til tjóðarinnar bjarging», sum tó ikki skal fara rættuliga so langt sum tilsvareandi fylkingin fór í Rumenia á júlum fyrri trimum árum síðan. Ikki enn í hvussu er!

Okkara ítøkiliga uppskot er, at sett verður ein «bjargingarnevnd» við umboðum fyri politisku myndugleikarnar, fakfeløgin og arbeiðsgevarafeløgin. Henda nevnd skal fáa til uppgávu sakliga at viðgera øll tey hugskot um loysn á kreppuni, sum eru komin fram og sum fara at koma fram. Nevndin skal koma við

tilmæli um, hvussu hesi uppskot skulu og kunnu setast í verk. Ráðið skal kunna taka sær særkøna hjálp, soleiðis sum tørvur er á, og útreiðslurnar verða býttar millum teir partar, sum luttaka í ráðnum.

Landsstýrið hevur nú høvi til at vísa, at tað í hvussu er hevur vilja til at loysa trupulleikarnar í samfelagnum, og skal hetta uppskot rokast sum ein útrætt hond til politisku myndugleikarnar frá fakfeløgnum. Og hetta er í hvussu er eitt uppskot, har landsstýrið kann gera skjótt av. Og sum tað kann svara tann dag í dag.

Kann bera frukt

Uppskotna nevndin skal vera so breið sum gjørligt, soleiðis at allir vinnutættir verða umboðaðir, og eiga uppskot at koma fram á so breiðum grundarlagi sum gjørligt. Tað er neyvan ivi um, at tað er møgulegt at fara undir eitt miðvíst arbeiði, sum kann fara at bera frukt rættuliga skjótt. Fyri at taka tað økið, eg arbeiði við til dagligt, er neyðugt við einum miðvístum fiskivinnupolitikki, hvørs endamálið skal vera at vit nýta allar teir møguleikar, sum yvirhøvur kunnu hugast, og at vit fáa maximala úrtøku burtur úr øllum okkara tilfeingi. Sumt av hesum kann gerast uttan studning, meðan annað krevur eitt miðvíst kanningsarbeiði. Eisini kanningsarbeiði, sum skal vísa um møguleg tiltøk kunnu geva eitt samfelagsligt íkast, sjálvt um tørvur er á einum ella øðrum studningi.

T.d. er havið um Føroyar ikki nóg mikið kannað. Besta dømið um hetta er, at tann seinasta veiðan, sum menn hava fingið úrtøku úr undir Føroyum, nevniliga havtaskuveiðu við gornum og sum eina fylgju av hesum mógulega krabbaveiðu, varnaðust menn vegna ein spanska veiðutjóv. Tá hann var tikin, varnaðust menn, at hetta skipið var á eini veiðu, sum vit als ikki vistu var møguleg undir Føroyum.

Svartkjafturn

Nú er tað næstan at bannast at tosa um svartkjafturn vegna tær royndir, sum vit hava havt av hesum fiski. Men vit gloyma, at svartkjafturnin sjálvur var púra ósekur í hesum mistøkum. Og vit vita eisini, at svartkjafturnin er framvegis tað fiskaslag, sum mest finst av undir Føroyum. Vit halda, at heldur enn

at leggja skip og steingja virkir, eiga vit í hvussu er at kanna hvørjar møguleikar vit hava at veiða og virka svartkjafturn við samfelagsligum íkast.

Einn annar veidumøguleiki, vit hava, og sum vit langt frá nýta til fulnar, eru rækjurnar eystanfyri, sum kunnu geva arbeiði bæði á sjónum og á landi. Her er ein upplagdur kanningsarmøguleiki.

Hetta eru bert nakrir av teimum móguleikum, sum vit kanska hava. Men vit hava bert ikki ráð til at avskriva okkara móguleikar, bert tí teir eru ivasamir. Tað má kunna bera til at konstatara, um móguleikarnir eru veruligir ella ikki.

Vit útnýta heldur ikki okkara tilfeingi í nóg stóran mun. Tað er nú hugvekjandi, at danskir saltfiskaframleiðarar útflyta toskarhøvðini til Suðuroyropa fyri góðan pris, meðan vit blakað kanska túsundir av tonsum av toskarhøvðum á sjógv. Og slógvíð kunnu danir nýta til framleiðslu av minkaskinnum. Hetta kundu vit eisini gera fyri meira enn 20 árum síðan, so tað er lægt, at hetta ikki skal bera til í dag.

Hetta landsstýrið hevur meira enn nakað annað landsstýri havt somu meginreglu sum Friðrikur kongur 6, at «vi alene vide». Men henda arrogantan vanvirðingin av øllum øðrum sjónarmiðum gongur bara ikki longur. Tí vit síggja dag og dagliga, at hon dekkar yvir eitt døgnaloysi, sum einki annað landsstýri hevur víst mækan til. Hvussu kunnu vit rokna við, at eitt landsstýri, sum ikki so frægt sum er ført fyri at svara innkomnum brøvum, skal kunna loysa so stórar trupulleikar, sum teir vit síggja í dag.

Men vit í fakfeløgnum meta, at við okkara meðávirkan kunnu vit vera við til at bota um støðuna. Og við hesum uppskotinum er bólturin sparkaður yvir til politisku myndugleikarnar.

Datt á sjógv

Ein ungur miðvingur kom væl frá, at hann endaði á sjónum týsnáttina

Teir vóru tveir famir á seiðaberg niðri í havnini í Miðvági týsnáttina. Hetta var í myrkrinum klokkan fyra um morgunin, og langt er til næstu húsin, so tað var heppið, teir vóru tveir.

Onkursvegna var annar áhælsin og endaði á sjónum. Men hin fekk bjargað honum aftur upp á turt og syrgt fyri, at hann kom undir læknahond á Ellisheiminum. Maðurin var uttanfyri allan lívsvanda, men læknin avgjórði kortini at senda mannin á Landssjúkrahúsið til kanningar. Hann kom væl frá tilburðinum, sigur politiið.

randi

Gjort nýggja frágreiðing

Ríkisgrannskoðararnir lótu í gjár frá sær nýggja frágreiðing um viðurskiptini í Føroyum

Ríkisgrannskoðaranevndin sum gjórði frágreiðingina, ið vakti so mikla ósng í Danmark, hevur nú gjørt eina nýggja frágreiðing. Ríkisgrannskoðararnir skuldu senda landsstýrinum frágreiðingina beinanvegin í gjár, men hon var

ikki komin, seinast frættist úr Tinganesi.

Sum skiltst hava grannskoðararnir í hesi frágreiðingini tikið við viðmerkingarnar, sum Almennastovan og sosialministerið høvdu, og gjørd er nýggj niðurstaða.

randi

Tvangsauktion

På Dommerkontoret, C. Pløyersgata 1, Tórshavn, afholdes

Torsdag den 10. dec. 1992 kl. 09.40

tvangsauktion (AS nr. 481/92) over del af matr. nr. 35 q, Argir, lejlighed nr. 1, beliggende Aarås 5, Argir.

Auktionen er begæret af advokat Jørgen Pål Lassen, Advokattfælagað, 100 Tórshavn, tlf. 1.1260 (j. nr. 3222501) på vegne en pant- og udlægshaver.

Ejendommen er et beboelseshus på en 144 kvm. stor grund, det bebyggede areal udgør 74 kvm. i 2 etager.

Ejendommen kan ses efter aftale med ovennævnte advokat.

Auktionsdokumenterne ligger til gennemsyn på dommerkontoret.

Færøernes fogedret,
den 16.11.92
Ole G. Olesen
dfm.

Sosíalurin – fimm ferðir um vikuna!